

פרוטוקול מס' 261

מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
מיום ב', כ"א בכסלו תשל"ג - 27.11.1972, שעה 11,15

נכחו:

חברי הוועדה:

י. גולדשמידט - היו"ר
א. אנקוריון
ר. ארזי
י. ארידור
י.ה. קלינגהופר

מוזמנים:

א. ידין - משרד המשפטים
פ. ארן - משרד ראש הממשלה
ד"ר ורהפטיג - משרד המשפטים

מזכירת הוועדה: ר. פלחי

רשמה: א. עצמון

סדר היום: חוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1972

- 430 -

(למחרת גיוס 5.11.72)

היו"ר י. גולדשמידט:

אני פותח את הישיבה.

אני מביא לדיון הצעת חוק החוזים (חלק כללי), תש"ל-1970. ועדת המשנה בראשותי דנה בה במשך קרוב לשנה וחצי, בהתאמה רבה ודוקא שני החברים שנמצאים כאן היום היו משתתפים קנועים בדיונים אלה. החוק פיועד להיות חלק מן הקודקס האזרחי יחד עם חוקים אחרים שכבר התקבלו וחוקים אחרים שעוד יתקבלו.

יש בחוק גם מגמה של האחדה של החוק הישראלי - לפי בקשת הארגון הבינ"ל - לאיחוד המשפט האזרחי.

החוק בנוי מ-7 פרקים שדנים בנושאים עיקריים. והנוסח הלבן שמונח לפניכם כולל את פרי עמלנו, התיקונים והשינויים שהכנסנו לנוסח הכחול.

במכתב שמזכירת הוועדה היפנתה בי"ז בתמוז אל חברי הוועדה הומצא הנוסח הלבן והופנתה תשומת לב החברים לרשימת הנושאים שיובאו לדיון בפני הוועדה. הרשימה כוללת 8 סעיפים החל מסעיף 11 שהוא בפרק הראשון של החוק הדין בכריתת חוזה.

סעיף 11:
קיבול שיש בו תוספת, הגבלה או שינוי אחר לעומת ההצעה, כמוהו (כדחייטה) וכהצעה חדשה; אולם אם השינוי אינו מהותי, נכרת החוזה לפי השינוי, זולת אם הודיע המציע לניצע על התנגדותו מיד לאחר שנמסרה לו הודעת הקיבול.

חה"כ אנקורדיון מציע לפחוק את הסיפא. כלומר, מהמלה "אולם והלאה". על כך בבקש הסבר מפר ארן ולאחר מכן נשמע את ההנמקה של חה"כ אנקורדיון.

פר ארן:
נניח לדוגמא שאדם שולח מברק לחו"ל ונותן למישהו חודש אופציה לקנות את המצרך במחיר של 100 ל"י. בדרך כלל תוך המועד יש לו זמן לניצע לשקול את ההצעה. הניצע הודיע לו שהוא מוכן לקנות את המצרך רק ב-50 ל"י. כל זאת תוך אותו חודש. לאחר מכן חוזר בו הניצע ומסכים לקנות את המצרך ב-100 ל"י. השאלה שנשאלת פה: האם המציע יכול היום לבקש סכום גבוה יותר ממה שביקש?

היו מספר חברים בוועדה שאמרו שלא רצוי לעודד מקח וממכר כי הם רואים בזה דבר פסול. אינני יודע איך זה במציאות אבל למעשה אפשר לומר שהכל תלוי בנסיבות הענין.

פרופ' ידין: אנחנו מציעים לפחוק את המלה: כדחייטה.

א. אנקורדיון: זה אותו הדבר אבל לא כל כך מודגש.

פר ארן: ההבדל הוא שתוך חודש המציע לא יכול לומר לניצע מכיון שהצעת 50 ל"י אני רוצה היום 200 ל"י.

היו"ר י. גולדשמידט: אם אני אומר "כדחייטה" אז אין חוזה וכל הענין נפסק. אם אני אומר כהצעה חדשה אז הניצע קשור ע"י השינוי שהוא הציע והקיבול הזה מחייב אותו. ואם המציע אומר אני מקבל זאת הרי שהוא חייב בזה.

היו"ר י. גולדשמידט:
בנוסח הכחול נאמרו שני הדברים. אני סבור שיש להכריע בין שני הדברים האלה כי הם אינם זהים. אני טוען שהמלה כדחיייתה לא כוללת הצעה חדשה. והצעה חדשה היא דחייית ההצעה הקודמת.

א. אנקוריון:
אם אומרים כפועהו כהצעה חדשה אז אנין הדחיייה הוא מובן מאליו. המלה "כדחיייתה" פירוטה.

ר. ארזי:
אני תומך בדיעה של חה"כ אנקוריון. היות והכוונה שלנו שזאת תהיה הצעה חדשה ממילא אם אומרים הצעה חדשה פרושו של דבר שההצעה הקודמת לא קיימת.

י. ארידור:
אלו הן שתי הצעות מקבילות.

מר ארן:
גם בכחול וגם בלבן מוצע להשאיר את ענין ההצעה החדשה. השאלה היא מהו האפקט של הצעה חדשה? - האם האפקט הוא דחייית ההצעה הקודמת, או שניתן להציע משהו חדש מכלי לזנוח את ההצעה הקודמת?

ההבדל הוא בזה שאם אומרים שההצעה החדשה דינה כדין דחיייה הצעה קודמת אז ההצעה הקודמת מתבטלת. אבל אם לא מקבלים את ההצעה החדשה אז צריך לקבל את ההצעה הקודמת.

י. ארידור:
אני בעד מחיקת המלה "כדחיייתה" ולכתוב: כפועהו כהצעה חדשה ומאותם נימוקים שהעלה מר ארן - וזה לא כולל דחיייה בהכרח.

היו"ר י. גולדשמידט:
אני מבין שיש הסכמה כללית לחוק את המלה "כדחיייתה".

א. אנקוריון:
כל השאלה של התוספת הזאת לא מתעוררת אם ההצעה והקיבול נעשים בדרך של הסכם בכתב או בע"פ שנעשה בין הצדדים וגומרים את העיסקה ביניהם. אני סבור שהקובע כאן הוא ששניהם מסכימים על אותם הדברים. אבל אם הם לא הסכימו לגמרי על כל הסעיפים ואם הדבר לא מהותי אז ההסכם נכרת אלא אם הוא הודיע על התנגדותו. ואם המציע לא הודיע לניצול שידע על התנגדותו אז הוא קשור בהסכם. אני חושב שאין בזה צדק להטיל את הנטל להודיע על התנגדות על המציע. מדוע הוא צריך לעשות זאת? - פה אני פותח פתח להתמקחות, למשפטים ולמסכוכים. אני חושב שהרבה יותר הגיוני שאם הניצע מסתייג מאחד הסעיפים של המציע אז הברירה למציע לקבל את הדבר או שלא לקבל את הדבר ואז אין הסכם ביניהם.

י. ארידור:
אני רוצה לתמוך בהצעה של חה"כ אנקוריון וזאת מתוך 4 נימוקים: (1) זה ענין של וודאות ההסכמים. אחת המטרות העיקריות של חוק החוזים היא להגיע לידי כך שאנשים ידעו מהו מצבם המשפטי - וזאת יודעים כאשר יש קיבול זהה. אם יש ויכוח מה זה שינוי ושינוי לא מהותי זה פוגע בהסכמים.

(2) הנוסח הזה מעורר התמקחות בדברים שהם חסרי משמעות. (3) קבענו בחוק באופן עקרוני שדרך התגובה איננה מחייבת מסקנות משפטיות. זאת קבענו בסעיף 6(ב). אם הולכים לפי העקרון הזה אז יש להחיל אותו גם לגבי סעיף 11. העובדה שחל שינוי ויש חוסר תגובה לגבי השינוי, אין לענין שום משמעות משפטית. (4) אנחנו בסעיף 11 קבענו שהמציע צריך להודיע לניצע על התנגדותו מיד. זו דרישה שלא דורשים מהניצע. בסעיף 8(ב) אמרנו שהודעת קיבול של הניצע אשר נמסרה למציע באיחור מחמת סיבה שאינה תלויה בניצע, תיחשב כהודעה. לעומת זאת בסעיף 11 קבענו שהודעה של המציע לניצע שמגיעה באיחור לא תהיה הודעה. יש כאן אי-עקביות הנובעת מכך שאנחנו יוצרים מן יצור משפטי שלמעשה איננו משולב בהצעה עצמה.

י. ארידור:

בגלל כל הנימוקים האלה עדיף שנמחק את החלק השני של סעיף 11.

היו"ר י. גולדשמידט:

אם מוחקים את הסיפא צריך להיות ברור שגם אז המצב הוא איננו אידיאלי כי מוסרים בידי המציע אפשרות לסגת מהצעתו על כל שינוי או תוספת לקיבול שימצא גם אם הוא באמת מן הדברים המקובלים וכיו"ב.

י. ארידור:

בכל מקרה הוא יכול לסגת.

היו"ר י. גולדשמידט:

לא במקרה שהניצע אומר אני מקבל את הצעתך. אז נכרת החוזה. הסיפא באה לומר שלא יכול להיות ניצול לרעה של המציע בגלל שינוי בלתי מהותי. יכול להיות שהמציע התחרט על הצעתו הראשונה מכיון שהמחירים התחילו לעלות.

אני, על כל פנים, בוועדת המשנה חשבתי שיש מקום לסיפא של סעיף 11 כדי לפנוע את האפשרות הזאת.

ד. ארזי:

אני מסכים לאותם השיקולים שבאמרו ע"י חה"כ ארידור וחה"כ אנקורדיון. לעומת זאת אני רוצה להעלות שיקול נוסף והוא שיש צורך עד כמה שאפשר לפשט את החיים הכלכליים והמסחריים, כאשר יש שינוי בלתי מהותי. לכן אמרנו: זולת אם הוריע המציע לניצע על התנגדותו מיד לאחר שנמסרה לו הודעת הקיבול.

פרופ' ידין:

לגופו של דבר - אני סבור שמחיקת המלה היא מוצדקת. אם הניצע אומר אני מקבל את הדבר אבל אני מציע שהעיסקה תיעשה דרך בנק דיסקונט ולא דרך בנק לאומי - אז אין חוזה? אם זה כל כך חידוני למציע דרך איזה בנק תיעשה הפעולה הרי שיואל להטריח את עצמו ולהודיע על התנגדותו.

י. ארידור:

אם כך מספיק שהוא יודיע על התנגדותו כדי שהחוזה לא יתקיים, גם כאשר הענין לא מהותי. אנחנו מדברים על מציע שמנסה להתחמק מהצעתו - זו הנעיה.

א. אנקורדיון:

הענין הוא בזה שהסעיף הוא כללי. הוא מדבר על משהו לא מהותי. כלומר, הדוגמא של בנק דיסקונט או בנק אחר - אני הייתי חושב שזהו דבר לא מהותי. אבל כתוב פה לא מהותי וזה משאיר פתח רחב מדי לביטוי הזה.

מר ארן:

ברשותכם אני הייתי רוצה לתת נימוק ונימוק נגדי. יש לי הרושם שהסיפא הזאת היתה חשובה מאד כאשר כתבנו ברישא כמוהו כדחיייתה. מכיון שהסיפא היתה כל כך חריפה רצו לרכך אותה ואמרו: במקרים מסויימים לא הפסדת. אבל אם נמחק את המלה "כדחיייתה" אז גם אם המציע לא מקבל את השינוי עדיין יש לניצע אפשרות לקבל את החוזה. מצד שני, הסיפא חשובה בטובן זה שאם ניתן לניצע תקופה של חודש ימים לקבל את ההצעה והוא מצוין שרצוי דרך בנק זה ולא מה שהוצע בחוזה. יש למציע זמן סביר כדי להגיב. בינתיים החודש חולף. מה שרצונו הוא לומר למציע להזדרז ולקבוע את עמדתו כדי שלניצע יהיה זמן לקבוע את עמדתו. הסיפא באה לומר זאת.

פרופ' ידין:

תשובתי מופנית לחה"כ ארידור. הטעות נובעת מכך שקוראים את המילה התנגדותו כאילו הוא מתנגד לחוזה כולו. לא נוסח פה באופן ברור שההתנגדות צריכה להיות רק לגבי השינוי. הדוגמא הבינ"ל בענין זה היא הרבה יותר פורה שם כתוב: התנגדות לשינוי - וזה צריך להיות גם כאן.

אנחנו הבינו שה"זולת" אומר שהחזרה לא נכרת בכלל. לכן השאלה היא לאן פונה

היו"ר י. גולדשמידט:

המלה "זולת" - זאת יש להבהיר.

הרעיון של הסעיף הזה הוא שיש קיבול. עכשיו יש ויכוח על התוספת. יכול להיות

פרופ' דיין:

שהניסוח לא מבהיר זאת.

אם הדבר איננו מהותי כמו ענין הבנק ולניצוץ חשוב שהעיסקה תיעשה דרך בנק מקבל זאת. ורק לאחר מכן הוא יכול לבקש

א. אנטוריון:

אם כן רוב החברים בעד מחיקת הסייפא. אני מבקש לרשום זכות הסתייגות בפליאה.

היו"ר י. גולדשמידט:

לגבי סעיף 9 אני רוצה לשאול: ההצעה החדשה של מי היא?

י.ה. קלינצ'הופר:

של הניצוץ לפגיע. לדוגמא: מציע הציג 100 טון חיסים לניצוץ. הניצוץ לא עונה תוך אותו שבוע שניתן לו ורק לאחר שבועיים הוא מודיע שהוא מוכן לקנות את החיסים. כלומר, עכשיו זו הצעה של הניצוץ לפגיע. והמציע הוא עכשיו הניצוץ והוא חופשי ואיננו קשור כבר במה שהציע בזמנו והוא יכול לקבל או לא לקבל את ההצעה.

היו"ר י. גולדשמידט:

לגבי סעיף 4(3) אני הייתי מעדיף לפחוק את הסייפא... ובלבד שהניצוץ ידע או היה עליו לדעת על כך בעת מתן הודעת הקיבול. וזאת בהתאם לגישה הכללית שלנו שצריכה להיות וודאות מתי נכרת חוזה ומתי לא נכרת חוזה.

י. ארידור:

בדין הכללי קובעים שחברה שניתן בגדה צו פירוק איננה זכאית לעשות עיסקות. ואם העיסקה לא נקשרה לפני צו הפירוק היא איננה יכולה להשלים אותה אחרי הצו. אבל הענין הזה איננו רלוונטי לענין שלנו. זה יכול לפתוח פתח לכל מיני רפאויות ולהסתבך במשפטים מיותרים. מת המציע ההצעה חדלה להיות קיימת. אם הניצוץ חשב שקיבל הצעה והתברר לו שלא קיבל הצעה - אז לא קיבל את ההצעה, כי לא היה פה מי שמציע.

אנחנו, בסעיף הזה, סטינו מהדוגמא הבינ"ל מפני שרצינו להיות יותר קרובים לשיטה הקיימת אצלנו. אצלנו יש חשיבות עם מי עושים את העיסקה.

מר ארון:

בניח שאדם שלח הצעה לניצוץ. הניצוץ קיבל את ההצעה. לאחר מכן התברר לניצוץ שהמציע נפטר ואז אין חוזה. בינתיים הניצוץ עשה כל מיני הכנות והתברר לו שהכל לשווא. פה אנחנו אומרים שמוכרחים להגן עליו וללכת בכיוון של הדוגמא הבינ"ל במקרה כזה - אם הוא ידע.

ואם זו פשיטת רגל - הוא לא צריך להיות קשור עם פשיטת רגל.

י. ארידור:

אני הייתי אומר כך שבענין פשיטת רגל הוא יכול לטעון, אחרי שהחזרה נעשה, שאילו היה יודע לא היה עושה חוזה כלל. פה זו הצעה שפוקעת מטעם החוק.

מר ארון:

בניח שבין ההצעה לקבלה הוא פשט את הרגל, אילו הוא ידע זאת לא היה עושה איתו שום עיסקה. פה אנחנו אומרים שהוא קשור.

י. ארידור:

פר ארן: אני עדיין חושב שאם נעשה מאזן האפשרויות אם זה לטובת הניצוץ או לרעתו? אני סבור שזה לטובתו. מדוע? - אם נקח את הרישא, אנחנו קובעים באופן החלטי שההצעה פוקעת, למרות שהניצוץ יכול להיות מעוניין בהצעה. בעוד שהסיפא לא מונעת מהניצוץ לבסות ולצאת מן החוזה.

י. ארידור: לגבי החוזה - הכל ברור ואין טעות. פרט לזה שיש פשיטת רגל ועל פשיטת רגל זו התשובה.

היו"ר י. גולדשמידט: אני סבור שהדבר הזה מכוסה בסעיף 14(א).

י. ארידור: סעיף 14 (א) מדבר על טעות וכאן זה לא טעות. הרי עשינו הסדר מפורט לגבי פשיטת רגל. היה כאן נימוק להגן על הניצוץ, אני אומר שאפילו בלי הנימוק, נניח, שהניצוץ מעוניין בחוזה והשאלה תהיה תלויה במצב ידיעתו הסוביקטיבית. בדרך כלל המצבים צריכים להיות ברורים מבחינה משפטית. ואם הם תלויים בזה שהוא ידע או לא ידע, זה דבר ערטי לאי ותלוי בספיקות. אם כבר גורמים עוול לפחות שהמצב המשפטי יהיה ברור. לכן הצעתי היא למחוק את הפלים: ובלבד שהניצוץ ידע או היה עליו לדעת על כך בעת מתן הודעת הקיבול. ולהוסיף את הפלים: והכל לפני מתן הודעת הקיבול.

פר ארן: ע"י כך אנחנו סוטים מקצה לקצה ממה שנאמר בחקיקה הבינ"ל. הנטייה שם היא בדיוק הפוכה לגבי שני המקרים. שנות המצוץ לא פוגע בחוזה.

י. ארידור: בסעיף (2) אנחנו כבר סוטים.

פר ארן: בסעיף (2) אומרים שמי שבא במקום הניצוץ לא יכול לתפוס את החוזה - זה דבר צודק.

פרופ' ירון: אני לא שוכנעתי מהנימוקים של חה"כ ארידור. אנחנו לא הולכים בעקבות הדוגמא הבינ"ל אחרת היינו צריכים לכתוב שכל הדברים האלה אינם רלוונטיים. אני חושש שהסיפא של פיסקא (3). יש לי בכלל יחס שלילי לגבי סעיף 4 שמדבר על כל מיני מקרים. אבל אם צרפו את הרישא אז אפשר לצרף גם את (2) וגם את (3) לסעיף אחד.

א. אנקוריון: גם אני נוטה להצעה הזאת.

היו"ר י. גולדשמידט: הוחלט: לוותר על ענין "הידוע" ולאחד את סעיף (2) ו-(3) לסעיף אחד ועל שניהם יחול: והכל לפני מתן הודעת הקיבול.

סעיף 14(ג): "טעות" לענין סעיף זה ומעיינים 15 ו-16 - הן בעובדה והן בחוק, להוציא טעות שאינה אלא בכדאיות העסקה.

המערער לסעיף זה הוא חה"כ האוזנר.

פר ארן: בזמן האחרון זיכה אותנו בית המשפט העליון בשאלה זו בצורה חד-משמעית החלטה שיש לבטל את האבחנות האלה וזאת מכמה סיבות: בדרך כלל קשה להפריד בין טעות של חוק לבין טעות של עובדה. אין הצדקה לתת לו את התרופה בגלל הטעות. גם באנגליה הנטייה היא לבטל את האבחנה הזאת. מה גם שכאשר גאים ליצור חוק חדש אין סיבה שנהיה צמודים למה שהיה לפני מאות שנים.

א. אנקוריון:

בחוק הפלילי אנחנו אומרים שאי-ידיעת החוק איננה טענה.

הי"ר י. גולדשמידט:

וכאן אנחנו אומרים שאי-ידיעת החוק היא טענה.

א. אנקוריון:

לא רק אי-ידיעה אלא טעות.

הי"ר י. גולדשמידט:

כה"כ האוזנר בעד הפתיחה הזאת.

פרופ' ידיון:

הוא לא הציג את זה בתור הצעה אופרטיבית אלא העלה ספיקות.

הי"ר י. גולדשמידט:

הוחלט: לקבל את הסעיף. ואם יתברר שלחה"כ האוזנר יש הערה שירשום הסתייגות.

סעיף 18(א):

מי שהתקשר בחוזה עקב שימוש בכוח או עקב איום על ידי הצד השני או מטעמו, רשאי

לבטל את החוזה.

כה"כ אנקוריון הציג שבמקום "עקב איום" יבוא "עקב איום בכוח או איום בנזק לגופו, לרכושו או לשמו הטוב".

א. אנקוריון:

ההצעה שלי לא נרשמה במלואה ויש להוסיף את המשפט הבא: ... של המתקשר או של כל אדם

שהמתקשר פעונין בו.

אני טוען שהפיליס איום סתם אינן מספיקות כדי לבטל חוזה. יש הבדל בין הפלה איום או כוח. שימוש בכוח זהו מושג ברור. אני הלכתי בדרך סלולה, לקחתי את המושג של איום כפי שישנו בחוק הפלילי. אם יש מחשבה שצריכים להיות סוגי איום אחרים גם כן - אז צריך לנסות להגדיר זאת. לאומת זאת לא נראה בעיני שיהיה מרחב כזה בשביל בתי-הדין להחליט איזה סוגי איום - כן ואיזה סוגי איום - לא.

הי"ר י. גולדשמידט:

בהצעת התיקון של פקודת החוק הפלילי שנידונה נאמר: המאיים על אדם בכל דרך

שהיא בפגיעה בכבודו או ברכושו או של כל אדם אחר. אני אומר שאחידות בין שני הדברים האלה מתבקשת.

ד"ר ורהפטיג:

ההצעתו של חה"כ אנקוריון ישנם שני אלמנטים: (1) אופן השימוש בכוח; (2) מי הכתובת

של הכוח. בהצעת החוק שלנו נקטנו שעצם הדבר שמשתמשים בכוח זה כבר גורם פסול.

י. ארידור:

אני סבור שאם האיום גרם לכך שאדם יחתום על חוזה זה מוכיח שהחוזה איננו כשר.

לא יתכן שמה שמהורה עבירה פלילית לא יהווה עילה לביטול חוזה. כמו-כן בסעיף 19 מדובר על ניצול של מצוקת המתקשר ולא נאמר על קלות דעת. בו זמון שבפקודת החוק הפלילי נאמר: מי שניצל את קלות הדעת נאסם בעבירה פלילית. לכן אני מציע להוסיף בסעיף 19 גם את. ענין של קלות הדעת.

י.ה. קלינגהופר:

האם הכוונה היא שלא תהיה נפקא מינא מי משתמש בכוח?

א. אנקוריון:

אצלי זה כלול.

י.ה. קלינגהופר:

את הפלה "עקב" צריך להצמיד לא רק לאיום אלא גם עקב שימוש בכוח.

א. אנקוריון: אם נשים פסיק לאחר המלה איום הענין יסתדר.

ה"ר י. גולדשמידט: אני הייתי נוטה להצעתו של חה"כ אנקוריון לפרט את האיום. כמו-כן הייתי מאמץ את התיקון שבחוק הפלילי לא נזק אלא פגיעה שלו או של אדם שהוא מעונין בו.

ד"ר ורהפטיג: אני רוצה להעיר שתי הערות: (א) בפשפט העברי דורשים שהאיום יהיה בדבר שאפשר לקיימו. כלומר, פי שטאיים יכול לקיים זאת. כך שחשוב מאד לדעת אם הוא מסוגל לקיים את האיום.

(ב) בפשפט העברי מגדירים את האנשים - נגד מי? - אם האיום נגדו או נגד אשתו - ואשתו זה גופו - כאילו זה נגדו. אם זה נגד בנו או בנותיו - זה מותר. כלומר, הפשפט העברי קובע פי הם האנשים שהאיום יכול לפגוע בהם.

פרופ' ידין: אני הייתי רוצה לתקן את ההצעה של חה"כ אנקוריון ולא להכניס את האלמנט שהמתקשר מעונין בו, ולהיות צמודים לאותו נוסח שיתקבל בהצעה הפלילית.

לגופו של ענין - אני חושב שהדיעה של חה"כ ארידור היא נכונה והיא גם התקבלה באותו הרכב דומה בוועדת המשנה. גם שם היה הויכוח אם צריך להגדיר זאת ואז צריך להוכיח את הדברים האלה. או שצריך להבחין אם היה איום שהשפיע עליו אז האיום של עקב נתמלא, ואם היה איום שלא השפיע אז כמובן שיגידו שזה לא היה עקב האיום כי זה לא יכול להשפיע על אדם סביר.

בסעיף 19 אין לי ברירה אני לא יכול להגיד עושה מבלי לפרט זאת. לאומת זאת בסעיף 18 מה זה איום אני יודע ואין צורך להסביר זאת באופן מיוחד. אני סבור שתוספת מילים עלולה לסבך אותנו כי אז אני עלול להשאיר דברים בחוץ.

י.ה. קלינגהופר: איך זה במקומות אחרים?

מר ארון: אני מקבל כיסוד שלא יתכן שיהיה דבר שאסור לפי החוק הפלילי ויש לו תרופה בחוק האזרחי. אינני יודע מה היקף של האיסור בחוק הפלילי ואינני יודע מה יתוקן בעתיד.

י. ארידור: אפשר לכתוב: שמה שמהווה עבירה בחוק הפלילי מהווה עילה לביטול חוזה.

הישיבה נועלה בשעה 13.05